

เรื่อง ประวัติอำเภอทรายทองวัฒนา

รายละเอียด

บ้านทุ่งทราย อำเภอทรายทองวัฒนา มีตำนานอันมหัศจรรย์และเหลือเชื่อ ชาวบ้านเรียกกันว่า ทุ่งขอม เมืองลับแลแห่งทรายทองวัฒนา องค์ประกอบของทุ่งขอม ประกอบด้วยสระ สีเหลี่ยม ประตูทางเข้าทุ่งขอม ชาวบ้านที่อพยพมาจากจังหวัดอ่างทอง ชัยนาทและภาคอีสานเข้ามาตั้งรกรากตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2490 เชื่อว่าเป็นสระโบราณที่หล่อเลี้ยงทุ่งขอม ให้วัฒนาถาวรขึ้นมาเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ ในสมัยสมัยโบราณ มีผู้เห็นลำแสงประหลาดแสงนวลสว่างจากสระสีเหลี่ยม ลอยไปสู่บริเวณสระคล้ำซึ่งปัจจุบันคือวัดใหม่ทรายทองพัฒนา หรือวัด

สระคล้าวนารามในอดีต

นายวัง พิธิก อดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านทุ่งทราย เคยเล่าให้ฟังว่า ได้อพยพเข้ามาอยู่ในบริเวณทุ่งหอม ได้ขุดพบถ้วยชาม พระเครื่อง พระบูชา ของใช้ของคนโบราณ อาวุธ เช่น ดาบ กระบี่ ง้าว จำนวนมาก มีเครื่องบดยา พิมพ์พระ วัตถุโบราณจะอยู่ลึกประมาณ 1 เมตร ลักษณะการขุดพบเป็นลักษณะของกรุ พระโดยทั่วไป ที่เรียกกันว่า เมืองลับแล บริเวณสระสี่เหลี่ยมและทุ่งหอม ประชาชนอพยพพากันมาห้กร้างถางพง ในช่วงวันโกนและวันพระสิ่งที่พวกท่านเหล่านั้นพบเห็นและเล่าเป็นเสียงเดียวกันคือ คือความมหัศจรรย์ ที่ได้ยินเสียงตำน้ำพริก ที่แว่วมาตามสายลม กลิ่นหอมของอาหาร ได้ยินเสียงเครื่องดนตรี วงมโหรี สิ่งเหล่านี้ไม่มีใครยืนยันได้ว่า มันคืออะไร แต่ทุกคนเชื่อกันว่า เป็นวิถีชีวิตของชาวลับแล ซึ่งอาจอยู่อีกมิติหนึ่งเขากำลังประกอบกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเขา

บริเวณสระสี่เหลี่ยมและทุ่งหอมในอดีตเต็มไปด้วยสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ สัตว์นานาชนิด เช่น เสือ ช้าง เก้ง กวาง พออาทิตย์ลับขอบฟ้า ก็ไม่มีใครกล้าลงจากบ้าน ทุกครั้งที่ไปขุดแต่งพื้นที่บริเวณทุ่งหอมและสระสี่เหลี่ยม เพื่อทำกิน จะพบของโบราณเสมอ ชาวบ้านเชื่อกันว่าดินแดนแห่งนี้ มีชุมชนโบราณอาศัยอยู่ มีอารยธรรมที่รุ่งเรือง มีการสืบทอดวัฒนธรรมมาหลายชั่วคน เรียกดินแดนแห่งนี้กันว่าทุ่งหอม ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นที่อยู่อาศัยของขอมโบราณ

อำเภอทรายทองวัฒนา สันนิษฐานว่าจะเป็นเมืองโบราณยุคขอมเรืองอำนาจ อีกเมืองหนึ่งในประเทศไทย อำเภอทรายทองวัฒนาแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 3 ตำบล คือ

1. ทุ่งทราย
2. ทุ่งทอง
3. ถาวรวัฒนา

อำเภอทรายทองวัฒนาตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอไทรงาม
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบึงสามัคคี
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบึงสามัคคีและอำเภอคลองขลุง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอคลองขลุง

คำขวัญประจำอำเภอทรายทองวัฒนา

ศักดิ์สิทธิ์หลวงพ่อแสง แหล่งปลูกอ้อยโรงงาน สวยตระการดอกกระพี้จั่น ลือลั่นการเป่าแก้ว ยืดแนวเศรษฐกิจ พอเพียง

ศักดิ์สิทธิ์หลวงพ่อบึง

พระครูวิชิตคุณากร (แสง จนทโก) วัดวังน้ำแดง ต.ทุ่งทราย อ.ทรายทองวัฒนา จ.กำแพงเพชร เป็นพระเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงมาก ในเรื่องการสร้างพระเครื่องและเหรียญ ใครได้ครอบครอง จะเกิดสิริมงคลต่างๆ

แหล่งปลูกอ้อยโรงงาน

อ้อยโรงงาน อ้อยเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำตาลทรายอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลมีเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจไม่ต่ำกว่า 1 แสนล้านบาท มีการจ้างงานในชนบทไม่ต่ำกว่า 600,000 คน ในแต่ละปีประเทศไทยส่งน้ำตาลไปจำหน่ายในตลาดโลกปีละกว่า 3 ล้านตัน นำรายได้เข้าประเทศประมาณ 2 - 3 แสนล้านบาท จัดเป็นประเทศที่ส่งออกน้ำตาลทรายเป็นอันดับ ๓ ของโลกรองจากประเทศบราซิล

จังหวัดกำแพงเพชรเป็นจังหวัดหนึ่งซึ่งเป็นแหล่งผลิตอ้อยและน้ำตาลที่สำคัญ มีพื้นที่ปลูกประมาณ 4.5 แสนไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 10 ตันต่อไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร) ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยในอ้อยปลูกใหม่ 10,000 บาท/ไร่ และต้นทุนการผลิตเฉลี่ยในอ้อยต่อ 8,000 บาท/ไร่ มีโรงงานผลิตน้ำตาลทราย จำนวน 3 โรง พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่ร้อยละ 90 อยู่ในเขตอาศัยน้ำฝน จึงมีผลทำให้ประสิทธิภาพการผลิตค่อนข้างต่ำและเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ต้นทุนการผลิตอ้อยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น อัตราการถือครองที่ดินของเกษตรกร ร้อยละ 50 เป็นเกษตรกรรายใหญ่ (พื้นที่ถือครอง 1,600 - 2,000 ไร่) ร้อยละ 30 เป็นเกษตรกรขนาดกลาง (พื้นที่ถือครอง 200 - 500 ไร่) ร้อยละ 20 เป็นเกษตรกรขนาดเล็ก (มีพื้นที่ถือครอง 50 - 200 ไร่) การผลิตปี ๒๕๕๓/๒๕๕๔ พื้นที่เพาะปลูกอ้อยมี ๓๖๑,๓๑๐ ไร่ มีผลผลิตเฉลี่ยพื้นที่เก็บเกี่ยว ๑๑,๓๕๐ กก./ไร่ อำเภอที่มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ สูง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ อำเภอทรายทองวัฒนา คือ ๑๔,๔๕๕ กก./ไร่ รองลงมา คือ อำเภอเบ็ญจมราชูทิศ และอำเภอคลองขลุง อำเภอที่มีผลผลิตเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยได้แก่ อำเภอเมือง-กำแพงเพชร ชาญวรลักษบุรี พรานกระต่าย ลานกระบือ และโกสัมพีนคร

สวยตระการดอกกระพี้จั่น

กระพี้จั่น เป็นไม้ต้นผลัดใบ สูงได้ถึง 20 เมตร เปลือกมีสีเทาตามกิ่งมีรอยแผลทั่วไป ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก ออกเวียนสลับแบบห่างๆ ใบย่อย 13-21 ใบ รูปรีแกมขอบขนาน ปลายสอบทู่ โคนมน หรือสอบ เบี้ยว เส้นใบเห็นไม่ชัด ดอกมีสีขาวปนม่วง ออกตามกิ่ง กลีบดอก 5 กลีบแบบดอกถั่ว เกสรเพศผู้ 10 อัน ผลเป็นฝักแบน โคนแคบกว่าปลาย เปลือกเกลี้ยง ขนาดลำแผ่นหนึ่ง ขอบเป็นสัน เมล็ดสีน้ำตาลดำ มี 1-4 เมล็ด เดิมมีจำนวนมากในอำเภอทรายทองวัฒนา มีดอกที่สวยงามและงดงามมาก สมเป็นต้นไม้ประจำอำเภอทรายทองวัฒนา

สื่อค้นหาการเป่าแก้ว

การเป่าแก้วที่อำเภอทรายทองวัฒนา เริ่มจากนายณรงค์ แสงอะโน ราษฎรบ้านโนนจั่นได้ไปทำงานที่

กรุงเทพฯ และได้ศึกษาหนังสือเกี่ยวกับวิธีการเป่าแก้วที่ได้มาจากญาติที่ทำงานอยู่สถาบันวิจัยแห่งชาติ แผนกแก้ว เครื่องมือทดลองทางวิทยาศาสตร์ จากนั้นจึงได้ทำการทดลองทำ ดัดแปลง โดยเป่าเป็นรูปสัตว์ต่างๆ เมื่อมีความชำนาญ จึงได้เปิดร้านเพื่อผลิตและจำหน่ายอยู่ที่กรุงเทพฯ แต่ยังไม่เป็นที่นิยมมากนัก

ต่อมาเมื่อสมรสแล้วจึงพาครอบครัวกลับมาอยู่ที่บ้านโนนจัน หมู่ที่ 1 ตำบลทุ่งทอง อำเภอทรายทองวัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร และได้ชักชวนชาวบ้านในหมู่บ้านมาฝึกหัดเป่าแก้ว และทำการสอนให้แก่ชาวบ้านที่สนใจ โดยไม่คิดค่าฝึกสอนแต่ประการใด เมื่อชาวบ้านที่เรียนเกิดทักษะ ความชำนาญ ก็ซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่มีความจำเป็น ไปทำการเป่าแก้วที่บ้านของตนเองจากนั้นก็ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานต่างๆ และทางกลุ่มจดทะเบียนเมื่อ ปี 2541 ทำชื่อเสียงและรายได้มาสู่กำแพงเพชร และอำเภอทรายทองวัฒนา อย่างมากมาย

ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชน เมือง รัฐ หรือประเทศ ในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ โดยรู้จักการพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ และไม่พึ่งพาปัจจัยการผลิตอื่น ที่ตนเองไม่ได้เป็นเจ้าของที่อำเภอทรายทองวัฒนา ดำเนินการตามเศรษฐกิจพอเพียงหลายประการ อาทิ

การทำปลาร้าสูตรดั้งเดิมของชาวบ้านบึงสำราญน้อย หมู่ที่ 8 ตำบลถาวรวัฒนา อำเภอทรายทองวัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยการนำของผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ส.อบต. ผู้นำสตรี ผู้นำ อช. รวมกลุ่มสมาชิก ลงมือทำกัน เป่าหมายปีนี้ ๓,๘๐๐ กก. ใช้อ่าง ๓๐ ลูก นายฉัตรพร พรดอนก่อ ประธานกลุ่มทำปลาร้าบ้านบึงสำราญน้อย กล่าวว่าปลาร้าที่รวมกลุ่มกันทำขึ้นมาเป็นปลาร้าที่มีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัยแน่นอน เพราะชาวบ้านทุกคนในนี้กินเองด้วย ถึงแม้จะขายทุกที่ที่ซื้อไปได้กินของดีเหมือนกับพวกเรา ต่อไปชาวบ้านก็จะมี การเลี้ยงปลาไว้ขายให้กับกลุ่มทำปลาร้า ผู้สูงอายุก็จะมีกิจกรรม จักสานชะลอมไว้หุ้มหัวไหหรือโหลใส่ปลาร้า ทำเป็นของฝาก ถึงแม้จะเหนื่อยและยากในการเริ่มต้น แต่มีความมั่นใจว่าจะต้องสำเร็จและพัฒนาให้มีชื่อเสียงเป็น OTOP ตัวใหม่ของอำเภอทรายทองวัฒนา ทำให้ประชาชนมีทางเลือก มีรายได้ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นการ พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่แท้จริง เพราะเป็นอาหารประจำครอบครัวเกือบทุกบ้านกินปลาร้า ราคาที่ตั้งไว้ตามเกรด และชนิดของปลา ไล่ทั่วไป กก.ละ ๘๐ บาท คัดพิเศษ กก.ละ ๑๒๐ บาท ปลาช่อนล้วน กก.ละ ๑๔๐ บาท" ประธานกลุ่มเล่าถึงในอนาคตว่าจะแปรรูปปลาร้าเป็นอาหาร ผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ พัฒนาสถานที่ผลิต บรรจุ ภัณฑ์ การตลาด การประชาสัมพันธ์ ทุกช่องทาง อีกทั้งได้มุ่งเน้นการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาพัฒนาให้เป็นรูปธรรม ปัจจุบันได้รับความอนุเคราะห์จาก นายเพิ่ม ชมเส็ง ให้ใช้บริเวณหลังบ้านเป็นสถานที่ผลิต

การผลิตผ้าไหมทอมือ

บ้านหนองนกชุม หมู่ที่ ๒ ตำบลทุ่งทราย อำเภอทรายทองวัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร มีคนจากภาค

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

อีสานอพยพมาตั้งถิ่นฐานที่อยู่ในหมู่บ้าน และได้นำภูมิปัญญาเรื่องการทอผ้ามาทอใช้กันเองภายในหมู่บ้านหนองนกชุมหรือบางครั้งก็มอบเป็นของฝากให้ญาติที่เยี่ยมเยือน ต่อมาสำนักงานพัฒนา-ชุมชนอำเภอทรายทองวัฒนาได้เข้าไปส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มทอผ้าขึ้น โดยจัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ กลุ่มผ้าไหมทอมือประดิษฐ์สมาชิกเริ่มแรก จำนวน ๒๕ คน ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 30 คน เงินทุนจำนวน 30,000 บาท ดำเนินกิจการได้อย่างน่าสนใจ

การผลิต ปุยอินทรียัดเม็ดบ้านบึงสำราญน้อย สร้างรายได้ ลดรายจ่าย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่บ้านบึงสำราญน้อย หมู่ที่ 8 ตำบลถาวรวัฒนา อำเภอทรายทองวัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร มีการผลิตปุยอินทรียของชาวบ้านบึงสำราญน้อย โดยการนำของ นายนันทิพัฒน์ ภิรมกิจ ประธานกลุ่มทำปุยอินทรีย ซึ่งได้รับงบประมาณมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล (มสต.) ด้วย

สำหรับอัตราการผลิต วันละ 25 - 30 กระสอบๆ ละ 20 กก.ๆ 10 บาท ปีที่ผ่านมาผลิตได้ 50 ตัน (2,500 กระสอบ) ปีนี้ผลิตตามที่สั่งจองคาดว่าจะสูงกว่าปีที่ผ่านมา เพราะผู้ใช้เชื่อมั่นในคุณภาพและเริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้น จำหน่ายในหมู่บ้าน 80% นอกหมู่บ้านร้อยละ 20% โดยใช้ปุยคอกเป็นหลัก ทำให้มีคุณภาพมากคุณค่าด้วยธาตุอาหารสำหรับพืชทุกชนิด บำรุงหน้าดินไม่เป็นดาน ใส่มะนาวให้ดอกติดผลดี

ในอนาคต จะปรับปรุงต่อเติมสถานที่ผลิตให้ได้มาตรฐานและมีเครื่องมือในการผลิตให้ได้ปริมาณมากเพียงพอแก่ความต้องการ สถานที่เก็บ สถานที่จำหน่าย บรรจุภัณฑ์ และการประชาสัมพันธ์ โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก นายนันทิพัฒน์ ภิรมกิจ เสียสละให้ใช้พื้นที่โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ถือเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างโครงการ "ประชารัฐ" ของอำเภอทรายทองวัฒนา ภายใต้การบริหารของ เรืออากาศตรี อุดุลย์ พรหมวาทย นายอำเภอทรายทองวัฒนา ที่มองเห็นความก้าวหน้า ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน แน่นนอน

อำเภอทรายทองวัฒนา มีคำขวัญใหม่ที่บอกเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และภูมิปัญญาของอำเภอได้อย่างชัดเจนและเหมาะสมดังคำว่า “ศักดิ์สิทธิ์หลวงพ่อแสง แหล่งปลูกอ้อยโรงงาน สวยตระการดอกกระพี้น ลือลั่นการเป่าแก้ว ยืดแนวเศรษฐกิจพอเพียง”

คำสำคัญ : อำเภอทรายทองวัฒนา

ที่มา : สันติ อภัยราช. (2559). สารคดีโทรทัศน์ วัฒนธรรม จังหวัดกำแพงเพชร : ตอน อำเภอทรายทองวัฒนา. กำแพงเพชร: ม.ป.พ.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2018-02-09

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=4&code_db=610001&code_type=08